

خبرنامه

«انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران»

«

سال اول، شماره سه، تیر ۱۳۸۱

در این شماره

- سرمقاله

- آشنایی با دیگر انجمن‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی

انجمن کتابداری سنگاپور

انجمن کتابداری اینترنت

- گزارش

۱- معرفی کمیته‌ها و گروه‌های انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

۲- گزارش انتخابات و نخستین نشست انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (شاخه خراسان)

۳- نخستین همایش اتحادیه اطلاعاتی دانشگاه‌های کشور - دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۸۱/۳/۱

۴- گزارشی از یک تجربه آموزشی: اولین دوره کارگاه‌های آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی

پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد

۵- خلاصه سخنرانی آقای محسن زین‌العابدینی در همایش ماهانه انجمن... (۱۳۸۱/۲/۲۵)

۶- رده‌بندی منابع اینترنتی: راهکارهای بازیابی اطلاعات با استفاده از طرحهای رده‌بندی

۷- گزارشی از: «دومین جلسه همایش‌های ماهانه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران»

- اخبار عمومی

- معرفی پایگاه اطلاع‌رسانی

- معرفی کتاب

- معرفی نشریه کتابداری و اطلاع‌رسانی: فصلنامه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

- لزوم آشنایی دانشجویان با کتابخانه در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

- کاربرد قابلیت‌های فنی اطلاع‌رسانی برای مرجع دیجیتال

- پاسخ به نامه‌های رسیده **خبرنامه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران**

ناشر: کمیته انتشارات انجمن

مدیر داخلی: صدیقه امینی

ویراستار: مژده کمالی فرد

تایپ و صفحه‌آرایی: آناهید ایران‌پناه

اول دفتر بنام ایزد دانا

G سخن آغازین

انتخاب یا التزام؟

سال اول، شماره سه، تیر ماه ۱۳۸۱ خبرنامه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

مشخص سازیم که به کدامیک از این دو نگرش نزدیک‌تریم؟ آیا هنگام تصمیم‌گیری به همکاری با انجمن قائل به این بودیم و هستیم که می‌توان همکاری نکرد و یا بدون هیچ وجه سلبی بر این باوریم که همکاری ضرورت است و ما ملزم به همکاری در این زمینه‌ایم؟ تا آنجا که می‌دانیم حرفة کتابداری متشکل از دو فرآیند عمده است. یکی

زمانی که به پژوهش نینجامد همچنان در مقام فرضیه باقی می‌ماند. اما آنچه می‌توان با اطمینان از آن سخن گفت و به تبیین آن پای فشرد، اهمیت حرکت از فرآیند انتخاب آغازین به فرآیند احساس ضرورت و التزام آگاهانه در این زمینه است. به عبارت ساده‌تر بین دو نگرش انتخاب و التزام تفاوت ظریفی است که خوب است آن را بشناسیم و

نخستین فراخوان همکاری با انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و خبرنامه، واکنش نسبتاً قابل توجهی را از سوی دانشجویان این رشته و کتابداران به دنبال داشت. اما به واقع هنوز داده‌هایی در دست نیست که دقیقاً مشخص کند علل و انگیزه این اقبال نسبی چه بوده است و تصورات درباره این علل و عوامل تا

فریبرز خسروی

یادگیری در قالب نظامی
معین و طراحی شده به
نام آموزش و دیگر
تجربه در محیط واقعی
یعنی تعامل و همکاری
در محیط کار. از نظر
متون پایه به کتابدار و
اطلاع‌رسانی که این هر
دو مسیر را طی کرده
باشند، حرفه‌ای
نمی‌گویند. البته گاه این
دو کفه یعنی آموزش و
تجربه هم‌ترازند
(چنانکه کتابداران
متخصص و مجرب
چنین وضعیتی دارند و
گاه این تعادل برقرار
نیست (مثل کتابداران
تجربی) که ابتدا کفه
تجربه آنها بر
آموزششان غالب است
و در درازمدت
می‌توانند به تعادلی به
مراتب کارسازتر از
آنچه در توان کتابداران
متخصص است دست
یابند. در هر حال هیچ
آموزشی چه نظری و
چه عملی، بدون تجربه
در محیط واقعی به بار
نمی‌نشیند و بنابراین
تجربه یک ضرورت
است، نه یک انتخاب و
بر این اساس تجربه
همکاری با یک نهاد
تخصصی مثل انجمن و
کمیته‌های آن که کتابدار
را در تعامل با جامعه
کتابداری و جامعه
کاربران قرار می‌دهد،
نه تنها یک فرصت و یک
موقعیت برای کسب
چنین تجربه‌ای است،
بلکه زمینه‌ای فراهم
می‌آورد تا کتابداران به
ویژه دانشجویان،
همگام با آموزشگران و
محرران، عمیقاً و
آگاهانه ضرورت‌ها را
درک کنند و با احراز
شرط التزام که
مهمترین شرط حرفه‌ای
شدن است، در ارتقای
سطح حرفه نقش
مؤثری ایفا کنند.

۴. انجمن کتابداری سنگاپور

مترجم: آرزو تجلی

معرفی انجمن‌های کتابداری و مراکز اطلاع‌رسانی

کتابداری سنگاپور با نام اختصاری
LAS رسماً فعالیت خود را آغاز کرد.

تاریخچه

پیشینه انجمن کتابداری سنگاپور به زمان استعمار بازمی‌گردد. سنگاپور و مالزی سال‌ها تحت سیطره استعمار بودند. در دهه ۱۹۵۰ که همچنان سایه استعمار بر این کشور وجود داشت، تعداد کتابخانه‌ها و کتابداران انگشت شمار بود، اما این جمع کوچک نسبت به توسعه خدمات کتابداری و ارتقاء سطح اطلاعات خود بسیار مشتاق و علاقه‌مند بودند. آنان به خوبی دریافته بودند که برای دست یافتن به این اهداف بهترین راه ارتباط مستقیم با یکدیگر و تبادل اطلاعات است.

اساسنامه

انجمن کتابداری سنگاپور طبق اساسنامه اهداف زیر را دنبال می‌کند:

۱- ارتقا و همسان‌سازی علایق و گرایش‌های همه افرادی که با مراکز کتابداری و اطلاع‌رسانی در ارتباط هستند و یا به نحوی به این امور علاقه‌مندند؛

۲- بهبود روش‌های مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی؛

۳- تشویق افراد و سازمان‌ها به تأسیس، توسعه و استفاده بیشتر از کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی؛

۴- افزایش سطح اطلاعات تخصصی افراد شاغل در امور ارائه خدمات اطلاع‌رسانی و کتابداری؛

۵- تشویق اعضا به کسب و ارتقا مهارت‌ها و دانش تخصصی از طریق برنامه‌های آموزشی و انتشار منابع مورد نیاز؛

در سال ۱۹۵۵ جمعی از کتابداران تمام وقت، معلمان کتابدار و علاقه‌مندان به حرفه کتابداری، که تعداد آنها به ۴۷ نفر می‌رسید گرد هم آمده و گروهی موسوم به گروه «کتابداران مالایی» را تشکیل دادند که نقطه عطفی در تاریخ کتابداری سنگاپور و مالزی محسوب می‌شود.

در سال ۱۹۵۸ این گروه به «انجمن کتابداری مالزی و سنگاپور» تغییر نام داد. در ۱۹۶۰ انجمن دو شاخه شد و «انجمن کتابداری سنگاپور» به صورت مجزا فعالیت کرد. اما در سال ۱۹۶۵ این دو شاخه یک‌بار دیگر و برای مدتی کوتاه ادغام شدند، اگرچه این اتحاد زمانی کوتاه داشت. سرانجام در سال ۱۹۶۶ هر یک از دو انجمن به صورت مستقل فعالیت خود را از سر گرفتند.

سرانجام در ۲۵ مارس ۱۹۷۲ و پس از استقلال سنگاپور، انجمن

۶- انتشار و ارائه اطلاعات جدید به اعضا؛

- ارائه مشاوره به اعضای هیأت مدیره انجمن.

۷- برگزاری نشست‌ها و همایش به منظور دستیابی به اهداف مذکور.

۲- گروه برنامه‌ریزی و مسائل اجتماعی:

وظایف این گروه عبارتند از:

گروه‌ها

انجمن کتابداری سنگاپور دارای گروه‌های تخصصی و کاری متعددی است که عبارتند از:

- برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی فعالیت‌های

اجتماعی؛

۱- گروه انتشارات:

و برنامه‌های تخصصی در طول سال برای اعضا؛

وظایف این گروه عبارت است از:

- معرفی انجمن و ایجاد آگاهی نسبت به آن به منظور جذب و تشویق متخصصان به عضو شدن در انجمن؛

- توسعه اهداف انجمن از طریق اشاعه و نشر اطلاعات در میان اعضای انجمن، متقاضیان و دیگر انجمن‌ها؛

- ارتقای جایگاه حرفه کتابداری در سطح جامعه از طریق ارتباط با مؤسسات دیگر و سازمان‌دهی برنامه‌های مناسب؛

- توسعه و بهبود سیاست‌های چاپ و نشر؛

- برگزاری جلسات بحث و تبادل نظر میان اعضا، پیرامون مسائل و مشکلات حرفه کتابداری.

- حفظ سطح انتشارات انجمن با استانداردهای بین‌المللی؛

۳- گروه آموزش و ارتقای سطح کتابداری:

- تولید، توزیع، بازاریابی و فروش انتشارات انجمن؛

وظایف این گروه به شرح زیر است:

- بررسی بودجه و درآمد حاصل از انتشارات؛

- بررسی مداوم نیازهای آموزشی کتابداری و توسعه برنامه‌های آموزشی؛

- کنترل و ویرایش محتوایی مطالب؛

- ایجاد انگیزه در کتابداران نسبت به حوزه‌های خاص مطالعاتی و پژوهشی؛

- جستجو و گزینش روش‌های نشر مناسب مانند نشر الکترونیکی؛

- معرفی برنامه‌های توسعه و آموزش در سطوح محلی و برون مرزی؛

قبل از هر چیز سعی کنید بهترین کتاب‌ها را بخوانید، وگرنه ممکن است شما هرگز فرصتی برای خواندن آنها پیدا نکنید.

- ارائه اطلاعات در کلیه ابعاد کتابداری به عموم مردم و متخصصان؛

«هنری دیوید تورو»

نویسنده آمریکایی

- حضور فعال از طریق تعیین نماینده در موسسات و سازمان‌هایی که با امر آموزش تخصصی و حرفه‌ای و توسعه کتابداری مرتبط هستند.

۴- پایگاه اطلاع‌رسانی website :

وظایف این گروه عبارتند از:

- طراحی و ساخت پایگاه
اطلاع‌رسانی و سایت انجمن کتابداری
سنگاپور؛

- رفع نیازهای اطلاعاتی انجمن و
اعضای آن.

عضویت

عضویت در انجمن کتابداری
سنگاپور به شیوه‌های زیر است:

۱- عضویت تخصصی : برای
همه کسانی که دارای درجات تخصصی
در کتابداری و اطلاع‌رسانی و یا
تخصص‌های مرتبط هستند؛

۲- عضویت وابسته : برای
همه افرادی که به صورت تمام وقت به
صورت غیرانتفاعی به خدمات کتابداری
و اطلاع‌رسانی می‌پردازند و بعضاً فاقد
تحصیلات آکادمیک هستند و نیز معلمان
کتابدار و دانشجویان که به صورت
نیمه‌وقت به این امر اشتغال دارند؛

۳- عضویت تخصصی معادل :
برای کلیه متخصصان ساکن در مناطقی
غیر از سنگاپور؛

۴- عضویت تخصصی دائمی :
برای متخصصانی که پنج سال پی‌درپی
حق عضویت پرداخت کرده‌اند؛

۵- عضویت افتخاری دائمی :
برای همه افرادی که به توسعه
کتابخانه‌ها و ارتقای دانش کتابداری در
سنگاپور اقداماتی انجام داده‌اند؛

۶- عضویت پیوسته : برای
کلیه افراد علاقه‌مند به اهداف انجمن و
کسانی که به صورت انتفاعی با امور
کتابداری و اطلاع‌رسانی مرتبطند و در
عین حال فاقد تحصیلات آکادمیک
می‌باشند؛

۷- عضویت مؤسسات: برای
کتابخانه‌ها، مؤسسات تجاری، مؤسسات
غیرانتفاعی، مؤسسات و سازمان‌های
خارج از سنگاپور.

فعالیت‌ها

انجمن کتابداری سنگاپور برای
رسیدن به اهداف خود در زمینه‌های
برگزاری دوره‌های آموزشی، همایش و
سمینار، چاپ و انتشار کتاب و منابع
جدید، فعالیت می‌کند. همچنین انتشار
نشریه و خبرنامه را نیز باید به
فعالیت‌های این انجمن افزود.

منبع: (۲۰۰۲/۲/۲۰)
<http://www.las.org.sg>

*****

انجمن کتابداری اینترنتی

نسرین قادری نیکو

۹- رویارویی با قالب‌های سنتی کتابداری؛

۱۰- ترغیب جوانان به منظور توجه بیشتر به علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی با تأکید بر فن‌آوری.

بخش‌های مختلف سایت عبارتند از:

۱. درباره انجمن کتابداری اینترنتی؛

۲. اخبار اینترنت؛

۳. اخبار انجمن کتابداری اینترنتی؛

۴. اتصال با منابع دیگر شامل:

(الف) معرفی منابع مرجع:

معرفی سایت‌هایی در اینترنت که پروژه‌های تحقیقاتی و مراجع دسترس‌پذیر را ارائه می‌دهند.

(ب) موتورهای کاوش:

بهترین راه جستجوی اطلاعات در اینترنت استفاده از موتورهای کاوش روی وب است.

(ج) سازمانها:

فهرستی از سازمان‌های مرتبط با تکنولوژی و کتابداری در این منبع وجود دارد.

این انجمن یک سازمان غیرانتفاعی با عضویت رایگان است که در ۲۰ ژوئن سال ۱۹۹۶

به منظور حمایت از کتابداران و غیرکتابداران با هدف آموزش، آگاهی و به هم پیوستن متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی سراسر جهان، در اینترنت ایجاد شده است. اعضای سازمان می‌توانند مقالات خود را در موضوع تکنولوژی و رویدادهای کتابداری، اینترنت و سایر موضوع‌های مرتبط برای سازمان ارسال کنند. اهداف و مقاصد انجمن کتابداری اینترنتی چنین است:

۱- آموزش کتابداران و غیرکتابداران در موضوع اینترنت و سایر فن‌آوری‌ها؛

۲- به هم پیوستن کتابداران سراسر جهان؛

۳- آگاهی درباره فن‌آوری‌ها و منابع اطلاع‌رسانی عمومی در اینترنت؛

۴- تشویق به توسعه منابع اطلاعاتی جدید در اینترنت؛

۵- مبارزه با سانسور در اینترنت؛

۶- تهیه اطلاعات رایگان و قابل اطمینان در اینترنت؛

۷- امکان دسترسی به اینترنت در انواع کتابخانه‌ها؛

۸- تهیه مواد و منابع پژوهشی و کتابخانه پیوسته رایگان برای عموم؛

L % گزارش ۱

*

معرفی کمیته‌ها و گروه‌های انجمن
کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

کمیته روابط عمومی و بین‌الملل

هدف

۲- گردآوری، تهیه و تدوین گزارش از
فعالیت‌های انجمن برای انعکاس از طریق
رسانه‌های گروهی؛

معرفی انجمن و فعالیت‌های علمی،
آموزشی، پژوهشی و اجرایی آن در سطح
محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، و گسترش
همکاری‌های لازم بین اعضای انجمن
کتابداری، کتابخانه‌ها و سایر مراکز
اطلاع‌رسانی در داخل و خارج از کشور.

وظایف

۳- مطالعه و بررسی اخبار و مطالب
مندرج در رسانه‌های گروهی در ارتباط با
انجمن و یا اخبار مربوط به کتاب، کتابخانه‌ها،
مراکز اطلاع‌رسانی، کتابداران و اطلاع‌رسانان،
تهیه و ارسال پاسخ‌های لازم در موارد
ضروری؛

۴- بررسی و مطالعه مقالات تخصصی در
مجلات و سایر رسانه‌های گروهی داخلی و
خارجی و کسب آخرین اطلاعات در زمینه‌های
مرتبط با اهداف و وظایف انجمن؛

۱- برقراری ارتباط با رسانه‌های گروهی و
خبرگزاری‌های داخل و خارج کشور به منظور
معرفی و تشریح فعالیت‌های جاری انجمن؛

۵- طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های
تبلیغاتی برای معرفی انجمن و انعکاس عملکرد

آن و اجرای برنامه‌ریزی یادشده در سطح
داخل و خارج از کشور؛

مرتبط و کمک به شرکت فعال اعضای انجمن در
آنها؛

۶- همکاری با سایر کمیته‌ها و گروه‌های
انجمن؛

۱۴- شناسایی و انتخاب نمایندگان انجمن
از بین اعضای فعال در شهرستان‌ها و معرفی
آنها به هیأت مدیره جهت تأیید و برقراری
ارتباط مستمر با آنها؛

۷- تلاش در راه به عضویت درآوردن کلیه
کتابداران ایرانی مقیم داخل و خارج از کشور و
همچنین کتابخانه‌ها در انجمن، مراکز
اطلاع‌رسانی و دیگر نهادها و مؤسسات
مرتبط؛

۱۵- شناسایی شخصیت‌های حقیقی و
حقوقی برای کسب کمک‌های معنوی و مادی
برای پیشبرد اهداف انجمن؛

۸- دریافت نظرات، پیشنهادهای و انتقادات
اعضای انجمن، سایر کتابداران و اطلاع‌رسانان
و افشار جامعه در ارتباط با انجمن و
فعالیت‌های آن و انعکاس آنها به اعضای هیأت
مدیره و تهیه پاسخ‌های لازم؛

۱۶- تهیه و تدوین کارنامه سالانه
فعالیت‌های انجمن و توزیع آن بین اعضای
انجمن و سایر مؤسسات و همچنین برخی از
مسئولان پس از تأیید هیأت مدیره.

اعضای کمیته

۹- همکاری با دیگر گروه‌ها و کمیته‌های
انجمن، کتابخانه‌ها و سایر مراکز اطلاع‌رسانی،
گروه‌های آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی در
برگزاری همایش‌های علمی و تخصصی؛

- رئیس کمیته توسط هیأت مدیره برای یک
دوره یک ساله انتخاب می‌شود.

۱۰- شناسایی، بررسی و معرفی نهادها،
سازمان‌ها و مجامع تخصصی داخلی و خارجی

- ۷ نفر عضو ثابت در این کمیته فعالیت
می‌کنند که یک نفر از ایشان به انتخاب رئیس
کمیته به عنوان دبیر انجام وظیفه خواهد کرد.

کلیه اعضای کمیته باید به تأیید هیأت
مدیره انجمن برسند.

در زمینه‌های مرتبط با فعالیت‌های انجمن
و برقراری ارتباط مستمر با آنها؛

۱۱- مطالعه، بررسی و شناخت مجامع
تخصصی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی
و اقدامات لازم برای به عضویت درآوردن آنها
و بالعکس؛

- در صورت نیاز و برحسب ضرورت
کمیته می‌تواند از همکاری متخصصان دیگر به
صورت

موقت استفاده کند.

*****

۱۲- انجام اقدامات لازم جهت به عضویت
درآوردن کتابداران، اطلاع‌رسانان و سایر افراد
و نهادها و مؤسساتی که طبق اساسنامه
می‌توانند به عضویت انجمن درآیند؛

گروه آموزش انجمن

۱۳- بررسی، شناسایی و اطلاع‌رسانی در
زمینه همایش‌های تخصصی داخلی و خارجی

اعضای گروه

- آقای محمود شمسبند رئیس گروه توسط هیأت مدیره برای یک دوره یک ساله انتخاب شده است.

- این گروه دارای ۷ عضو ثابت است که یکی از اعضا به انتخاب رئیس گروه، به عنوان دبیر انجام وظیفه می‌کند.

هدف

ارتقای سطح دانش و مهارت‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در کشور از طریق افزایش کیفیت آموزش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی.

وظایف

بخش‌های مختلف گروه:

- برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های کوتاه‌مدت آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی در تهران و شهرستان‌ها با مشارکت و همکاری مراکز آموزشی؛

- برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزش از راه دور و مکاتبه‌ای؛

- بخش بررسی و ارزیابی آموزشی؛

- مشارکت در تهیه متون و منابع آموزشی و کاربردی در سطوح مختلف عمومی و تخصصی با هماهنگی گروه پژوهش و کمیته انتشارات؛

- بخش ارتباطات.

هر کدام از بخش‌های فوق متناسب با نیاز، دارای زیرمجموعه‌های خاص خود هستند.

برنامه‌ها:

- بررسی برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها در مقاطع مختلف با همکاری گروه‌های آموزشی و ارائه پیشنهادهای لازم؛

- تشکیل دوره‌های آموزشی تخصصی کارگاهی بر حسب نیاز؛

- ارتباط با مراکز دانشگاهی و غیردانشگاهی آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی و همکاری با آنها برای آگاهی از نیازهای جامعه و برنامه‌ریزی برای رفع نیازها؛

- شناسایی مباحث عمده آموزشی و ارائه پیشنهاد برای تشکیل همایش‌های مختلف؛

- ارتباط با سازمان‌ها و مراکز آموزش

- بررسی کیفی آموزش‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی و ارائه نظر و پیشنهاد؛

کتابداری و اطلاع‌رسانی جهان و کسب اطلاعات جدید در این رشته؛

- این گروه در صورت لزوم آموزش‌های خاصی را که نتیجه پژوهش‌های گروه پژوهش خواهد بود، برنامه‌ریزی و اجرا خواهد کرد.

- ارائه پیشنهادهایی در مورد سیاست کلان آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی در کشور، با توجه به پیشرفت این رشته در جهان و نیازهای موجود و آینده کتابخانه‌ها.

گزارش انتخابات و نخستین نشست انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی

ایران شاخه خراسان

۲

۱-۱ . کمیته آموزشی (نفیسه دری‌فر)؛

۲-۱ . کمیته سخنرانی‌ها و گردهمایی‌های علمی (عباسعلی عابدی‌استاد، منصور میرزایی)؛

۳-۱ . کمیته دانشجویی؛

۴-۱ . کمیته انتشارات (محمدعلی خاکساری)؛

۵-۱ . کمیته خدمات کتابداری:

- کمیته مرجع،

- نشریات ادواری،

- خدمات فنی،

۶-۱ . کمیته کتابخانه‌های دانشگاهی؛

- دانشگاه فردوسی مشهد،

- علوم پزشکی مشهد و بیمارستانی،

- دانشگاه پیام نور - خراسان،

- دانشگاه آزاد - خراسان،

اولین جلسه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران شاخه خراسان در ساعت ۱۴ روز یکشنبه ۱۳۸۱/۲/۲۹ در محل کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی با حضور آقای دکتر فتاحی رئیس انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و اعضای هیأت مدیره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران شاخه خراسان (که در اولین گردهمایی کتابداران خراسان برگزار شده بودند)، آقایان جواد یغمایی، محمدعلی خاکساری، دکتر هادی شریف‌مقدم اعضای اصلی و آقای عباسعلی عابدی‌استاد، خانم فرزانه فرجامی و خانم نفیسه دری‌فر اعضای علی‌البدل، تشکیل شد، البته خانم فرزانه فرجامی عضو علی‌البدل حضور نداشت. ابتدا با توافق اعضای جلسه آقای جواد یغمایی عضو هیأت علمی گروه کتابداری دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان دبیر هیأت مدیره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی شاخه خراسان انتخاب شد. همچنین اعضای

جلسه موافقت کردند، خانم فاطمه هراتیان و آقای منصور میرزایی از کارشناسان کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی به عنوان منشی و مسئول روابط عمومی با انجمن همکاری کنند. در ادامه آقای دکتر فتاحی در خصوص فعالیت‌هایی که شاخه استانی انجمن در چهارچوب اهداف و وظایف بر عهده خواهد داشت، توضیحاتی ارائه کرد.

مقرر شد شاخه استانی انجمن با تعیین اهداف و وظایف مربوطه، طی برنامه مدونی فعالیت‌های زیر را در دستور کار خود قرار دهد. برخی از این فعالیت‌ها و مسئولان آنها عبارتند از:

۱. تشکیل کمیته‌های تخصصی با مسئولیت دکتر هادی شریف‌مقدم شامل:

- دانشگاه غیرانتفاعی،

۵. تقاضای کمک مالی از انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (فعلاً در قالب تنخواه گردان) و انجام امور مربوط به مسائل مالی انجمن؛

۷-۱. کمیته کتابخانه‌های عمومی:

۶. دعوت از مدیرکل ارشاد اسلامی خراسان آقای محقق نیشابوری و آقای دکتر برادران رئیس کتابخانه مرکزی استان قدس به منظور معرفی اهداف و برنامه‌های انجمن و تقاضای همراهی آنان در این خصوص و تشریک مساعی در امور مربوط به کتابخانه‌ها؛

- عمومی،

- مساجد،

- کمیته کتابخانه‌های روستایی،

۷. انتشار خبرنامه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی شاخه خراسان.

۸-۱. کمیته کتابخانه‌های کانون پرورش فکری خراسان؛

۹-۱. کمیته پژوهش؛

۱۰-۱. کمیته کتابخانه‌های تخصصی؛

*****

۱۱-۱. کمیته کتابخانه‌های آموزشی؛

۱۲-۱. کمیته کارآفرینی؛

۳

۱۳-۱. کمیته فناوری الکترونیکی.

۲. ارتباط با انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و سایر شاخه‌های استانی؛

**نخستین همایش اتحادیه اطلاعاتی
دانشگاه‌های کشور - دانشگاه تربیت
مدرس**

۱۳۸۱/۳/۱

۳. برگزاری جلسات سخنرانی و گردهمایی‌های شهری، استان و ملی، قابل توجه آن که دومین گردهمایی استانی در تاریخ ۸۱/۳/۲۲ در محل آمفی‌تئاتر دانشکده علوم تربیتی برگزار شد.

**تهیه منابع اطلاعاتی
برای مؤسسات آموزش
عالی**

۴. دعوت از همکاران کتابدار سطح استان اعم از کتابداران دانشگاهی، عمومی، ارشاد، استان قدس و... جهت تبادل نظر، انتقال تجربیات، رفع مشکلات، دریافت کمک و در صورت نیاز کمک‌رسانی؛

حمید مهدیقلی

الکترونیکی و بزرگی مهمی است که کارایی سیستم اطلاع‌رسانی را بسیار بالا خواهد برد. در اغلب دانشگاه‌ها منابع و امکانات اطلاع‌رسانی عبارتند از: منابع چاپی، منابع الکترونیکی در شبکه محلی

(شامل OPAC و بانک CD)، منابع الکترونیکی در اینترنت و اینترنت.

تهیه منابع به صورت مشترک و یا انفرادی:

در سال‌های اخیر در بسیاری از کشورها مسأله خرید مشترک منابع اطلاعاتی مطرح شده و کنسرسیوم‌هایی نیز بوجود آمده است. از مزایای خرید مشترک می‌توان از موارد ذیل نام برد:

- اقتصادی‌تر (ارزان‌تر)

- قرارداد محکم‌تر و مطمئن‌تر

عیب این سیستم: احتمال تأخیر در خرید است، زیرا تصمیم‌گیری جمعی زمان بیشتری جهت بررسی و نظرخواهی را می‌طلبد و این خطر وجود دارد که این فرآیند طولانی‌تر از زمان لازم شود.

وضعیت در چند سال اخیر

در چند سال اخیر با اقداماتی که دفتر تهیه و توزیع سابق و پشتیبانی خدمات پژوهشی فعلی انجام داده، فرهنگ استفاده از منابع الکترونیکی با سرعت خوبی در دانشگاه‌ها آغاز شد و با اشتراک پایگاه Elsevier در سال گذشته به اوج خود رسید. اقدام به تشکیل مجمع نمایندگان دانشگاه‌ها

امروزه منابع اطلاعات علمی را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد: منابع چاپی و منابع الکترونیکی. در حال حاضر این دو به موازات هم نیاز اعضای کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را تأمین می‌کنند و هر یک مزایای خود را دارند. در حالی که منابع چاپی ماندگارتر و ملموس‌تر هستند، منابع الکترونیکی هم به خاطر دقت و سرعت بیشتر در بازیابی اطلاعات و نیز نداشتن محدودیت محل و ساعت کار کتابخانه از اهمیت خاصی برخوردارند.

مطابق استانداردهای موجود، هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی بایستی ۵ درصد بودجه خود را صرف تهیه منابع اطلاعاتی کند. این درصد در اکثر مؤسسات کشور ما پایین‌تر است که این نکته توجه بیشتری را می‌طلبد. به عنوان نمونه در سال ۱۳۸۰ در دانشگاه صنعتی شریف ۳ درصد بودجه دانشگاه صرف خرید کتب و نشریات و منابع اطلاعاتی گردیده است. حال سؤال این است که بودجه خرید کتب و نشریات به چه میزان بین منابع مختلف تقسیم شود؟ پیشنهاد می‌شود که توزیع بودجه خرید منابع به صورت ذیل باشد:

نشریات ادواری (چاپی): ۶۰ درصد

پایگاه‌های اطلاعاتی تمام متن: ۱۰ درصد

بانک‌های اطلاعاتی (چکیده‌نامه‌ها): ۵ درصد

مجلات الکترونیکی: ۵ درصد

کتاب: ۲۰ درصد

بدیهی است در سال‌های آینده ممکن است درصد تعیین شده برای نشریات چاپی کاهش و برای پایگاه‌های تمام متن افزایش یابد.

در یک مؤسسه، وجود ارتباط بین بانک‌های اطلاعاتی و منابع موجود چاپی و نشریات

(اتحادیه) و پیرو آن تشکیل شورایی
سیاستگذاری فعالیت مناسبی بود. چون تشکلی
از نمایندگان وجود دارد که خریدهای مشترک
را سازماندهی نموده تا دانشگاهها از مزایای
آن بهره‌مند شوند.

عوامل مهم در تعیین منابع اطلاعاتی الکترونیکی:

۱- تداوم:

همانگونه که تداوم اشتراك برای نشریات
ادواری مهم است و حتی‌الامکان از تغییرات
باید دوری گزید، در مورد پایگاه‌های
الکترونیکی نیز همینطور است. در هر مؤسسه
آموزش عالی مدت‌ها طول می‌کشد که
آموزش‌های لازم داده شده، اطلاع‌رسانی و
معرفی پایگاه‌ها انجام شود تا اکثریت اعضا با
امکانات و چگونگی استفاده از آن آشنا شوند.
چنانچه تغییر در سیاست‌گذاری و خرید زیاد
باشد مشکلاتی در پی خواهد داشت از جمله:
عدم اعتماد به بخش اطلاع‌رسانی، مانوس
نبودن با منابع و در نهایت عدم استفاده لازم از
پایگاه‌های خریداری شده.

۲- برنامه‌ریزی و سیاستگذاری به موقع (یک سال قبل):

اشتراک‌ها معمولاً بر اساس سال میلادی
است و در اغلب موارد مبلغ ثابتی باید برای
هر سال پرداخت شود. اقدام برای اشتراك در
اواسط سال برای همان سال معمولاً به
بهره‌برداري کمتر منجر می‌شود، زیرا به علت
عدم اقدام به موقع، استفاده از پایگاهی که
هزینه آن پرداخت می‌شود در ماه‌های سپری
شده از دست رفته است.

۳- خریدهای مشترک بر اساس تقاضاها و سهمیه پرداختی دانشگاهها صورت گیرد:

نظریه همه چیز برای همه دانشگاهها
منجر به این می‌شود که: مراکز پایگاهی را
مشترک شوند که نه متقاضی بوده‌اند و نه اصلاً
برای آن پولی داده‌اند، از این رو احتمال
استفاده مناسب از آن هم بعید است. از سوی
دیگر بالا بردن تعداد

برنامه اجرایی، دانشگاه‌ها مجاز خواهند بود در سه ماه باقی‌مانده از بودجه خود منابع مورد نیاز را که به هر دلیل در برنامه اجرایی کنسرسیوم قرار نگرفته، تهیه کنند.

ظاهری مشترکان در معاملات، باعث افزایش قیمت خواهد شد و مذاکرات را نیز طولانی‌تر خواهد کرد.

۳- ایجاد يك سايت (صفحه وب) مستقل مخصوص دفتر يا کنسرسیوم جهت ارائه اطلاعات و اقدامات انجام شده براي اعضا.

پیشنهاد برای ادامه کار:

*****

۱- برنامه‌ریزی شورای سیاست‌گذاری برای تهیه منابع الکترونیکی قبل از شروع هر سال میلادی که تعیین پایگاه‌های مورد نظر شورا و برآورد سهم ریالی / ارزی دانشگاه متقاضی را نیز در بر خواهد داشت.

۴

۲- به رسمیت شناختن استقلال دانشگاه‌ها در تعیین منابع؛ عملکرد اتحادیه باید به گونه‌ای باشد که دانشگاه برای خرید اشتراک رغبت داشته

**گزارشی از یک تجربه آموزشی:
اولین دوره کارگاه‌های آموزشی
کنفدرالی و اطلاع‌رسانی پزشکی در
دانشگاه علوم پزشکی مشهد**

پروانه مدیرامانی

باشد تا از مزایای آن بهره‌مند شود. به نام اتحادیه نباید موانعی در سر راه تهیه منابع برای دانشگاه‌ها ایجاد شود. پیشنهاد می‌شود شورا هر سال تا پایان شهریورماه برنامه اجرایی سال میلادی بعد خود را اعلام نماید که نام بانک‌ها و میزان سهم هر دانشگاه متقاضی نیز جزء آن خواهد بود. با مشخص شدن این

از عناصر تأثیرگذار بر روند ارائه این خدمات در کتابخانه‌هاست. بر پایه اهداف فوق و در جهت ارتقای دانش کتابداران واحدهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد و با حمایت‌های صمیمانه حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه، اولین دوره کارگاه‌های آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی از تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱۴ در مرکز آموزشی دانشگاه و نیز در کتابخانه مرکزی به صورت ماهانه آغاز شد که تا اسفند ماه ۱۳۸۰ ادامه یافت.

امروزه کتابخانه‌ها بخشی از صنعت اطلاع‌رسانی هستند و به منزله ابزاری پویا برای انتقال دانش و اطلاعات، کارکردهای ویژه‌ای دارند. در گذشته مجموعه‌سازی در کتابخانه‌ها از اهمیت زیادی برخوردار بود ولی امروزه در عصر فناوری نوین، قابلیت دسترسی به اطلاعات از اولویت بیشتری برخوردار است. برای آنکه یک کتابخانه دانشگاهی به منزله پایگاه عرضه اطلاعات و دانش، بر پایه اهداف آموزشی و پژوهشی دانشگاه، خدمات اطلاع‌رسانی ارائه دهد باید خود را با تغییرات موجود هماهنگ و همراه کند و قادر باشد نیازهای اطلاعاتی استادان و دانشجویان را به خوبی برآورد. در این راستا، افزایش مهارت‌ها و آگاهی نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه‌ها به منظور کسب توانمندی‌های لازم برای استفاده از فناوری‌های نوین برای خدمت به مراجعه‌کننده،

اهداف کلی

فهرست‌نویسی و رده‌بندی پزشکی

* آشنایی با انواع منابع اطلاعاتی موجود در يك كتابخانه پزشکی و ذکر ویژگی‌های آنها؛

* آشنایی با شیوه فهرست‌نویسی (توصیفی و تحلیلی) همراه با معرفی منابع و ابزارهای کار در حیطه يك كتابخانه پزشکی بصورت دستی و رایانه‌ای مانند: طرح رده‌بندی پزشکی، سرعنوان‌های موضوعی پزشکی و جز آن؛

* آشنایی با شیوه جستجو و بازیابی اطلاعات کتابشناختی، موضوع (ها) و رده‌بندی در فهرست‌های پیوسته کتابخانه‌های معتبر جهان در وب. مانند: لوکیتر پلاس *Locatorplus* (کتابخانه ملی پزشکی آمریکا)، فهرست پیوسته کتابخانه کنگره آمریکا و نظایر آن؛

اینترنت برای کتابداران

* پیشینه مختصر شکل‌گیری و تکامل اینترنت؛

* آشنایی با برخی اصطلاحات و مفاهیم رایج در محیط اینترنت؛

* مهمترین سرویس‌های اینترنت؛

* آشنایی با مرورگرهای وب و انواع موتورهای جستجو؛

* آشنایی با موتورهای جستجوی پزشکی و بانک‌های مجلات الکترونیکی تمام متن؛

* اینترنت به عنوان ابزاری برای انتخاب و سفارش کتب و منابع اطلاعاتی دیگر.

۱. کسب و افزایش مهارت‌ها، دانش و توانمندی حرفه‌ای کتابداران دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛

۲. ایجاد اطمینان و اعتماد به نفس در کتابداران نسبت به ارائه بهینه خدمات اطلاع‌رسانی در راستای اهداف دانشگاه و نیازهای اطلاعاتی استاذان و دانشجویان؛

۳. استفاده بهینه از کتابداران موجود برای تحقق بهره‌وری.

اهداف اختصاصی

۱. شناساندن انواع منابع اطلاعاتی موجود در کتابخانه و ویژگی‌های هر يك؛

۲. آشنا ساختن افراد شرکت‌کننده با اصول و روش‌های فهرست‌نویسی و رده‌بندی پزشکی؛

۳. آشنایی با کاربرد رایانه در کتابخانه‌ها؛

۴. شناساندن معتبرترین پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی برای جستجو و بازیابی مقالات علمی در حوزه علوم پزشکی؛

۵. آشنایی افراد شرکت‌کننده با کاربرد اینترنت در کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی.

مباحث آموزشی

رئوس مطالب:

آموزش استفاده از مدلاین *Medline*

* آموزش نحوه کار با پایگاه اطلاعاتی زیست پزشکی مدلاین بر روی دیسک فشرده،

* آموزش فرآیند جستجو و بازیابی مقالات در مدلاین در وب.

ارزیابی کلاسها

برای ارزیابی کلاس، مطالب عرضه شده، شیوه تدریس و تسلط مدرسان، و به طور کلی نکات مثبت و منفی اولین دوره کارگاه‌های آموزشی، پرسشنامه‌ای بی‌نام بین شرکت‌کنندگان توزیع شد و نتایج آن استخراج شد. به طور خلاصه موارد ذیل به عنوان نکات مثبت در پرسشنامه‌ها فید شده بود:

* روزآمد شدن اطلاعات و دانش روز کتابداران؛ ارتباط محتوا و مطالب عرضه شده با نیاز امروز کتابخانه‌های علوم پزشکی؛ آشنایی با کاربرد و مزایای اینترنت برای کتابداران؛ ارائه برخی راهکارهای عملی برای بهبود روند کار تخصصی در کلیه بخش‌های کتابخانه؛ آشنایی با نحوه دسترسی به منابع الکترونیک در اینترنت و نیز سایت‌های کتابخانه‌های مختلف جهان؛ آشنایی با دیگر کتابداران دانشگاه و امکان برقراری ارتباط حرفه‌ای با یکدیگر.

سخن پایانی

بر پایه نتایج برپایی این کارگاه‌ها و نیز نکات مثبت مطرح شده، چنین برمی‌آید که برپایی چنین دوره‌های آموزشی یکی از راه‌حل‌های عمده همگامی با تغییر و تحولات جدید و افزایش توانمندی کتابداران دانشگاهی در حال حاضر است که امروزه در عصر اطلاعات و دانش فراروی آنان قرار دارد. اگر باور داشته باشیم که امروزه تحولات مستمر در فناوری نوین، تأثیر زیادی در شکل منابع اطلاعاتی، محیط کتابخانه‌ها، شیوه‌های اطلاع‌رسانی و نیازهای مراجعان گذاشته است، به طوری که به تدریج تعمیم شرایط گذشته به آینده را غیر عملی ساخته و حضور

رایانه به منزله ابزاری کارآمد و ضروری در هر کتابخانه مسلم کرده است، برداشتن نخستین گام‌ها برای آموزش و بازآموزی کتابداران و فراهم کردن بستر لازم برای نحوه به‌کارگیری این فناوری ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است و برپایی چنین دوره‌هایی می‌تواند یکی از این گام‌ها به‌شمار آید و نتایج آن به ارائه

آموزش استفاده از دیسک راهنمای بین‌المللی نشریات اولریخ Ulrich

با توجه به نیاز کتابداران برای جستجوی اطلاعات کتابشناختی نشریات لاتین موجود در کتابخانه‌های تابعه دانشگاه، و تکمیل اطلاعات موجودی نشریات، کلاسی جهت آشنایی با کلیه امکانات راهنمای اولریخ در مرکز کامپیوتر کتابخانه مرکزی برگزار شد.

آموزش کلیات ویندوز و برنامه واژه‌پرداز WORD

با توجه به نیاز روزافزون به‌کارگیری رایانه و نرم‌افزارهای متعدد آن در محیط کتابخانه‌های دانشگاهی و برای ارتقای سطح دانش کتابداران، یک دوره آموزشی مقدماتی برای آشنایی این گروه با امکانات سیستم عامل ویندوز و یکی از بهترین برنامه‌های واژه‌پرداز آن یعنی Word برگزار شد.

مشخصات شرکت‌کنندگان

کلیه شرکت‌کنندگان، کتابداران شاغل در کتابخانه‌های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد بودند و در مجموع ۵ نفر در گلاس‌ها شرکت کردند. مقاطع تحصیلی افراد شرکت‌کننده از دیپلم تا لیسانس متفاوت بود و اکثریت شرکت‌کنندگان کتابداران شاغل در کتابخانه مرکزی دانشگاه بودند.

چارچوب و الگویی مناسب جهت تدوین طرح درسی متناسب با تحولات کنونی منجر شود. آنچه مسلم است، جامعه کتابدار و اطلاع‌رسان دانشگاه می‌بایست آنچه

**فهرست نویسی منابع اینترنتی،
بهره‌گیری از چیره‌دستی‌های گذشته**

در محیط‌های آینده

خلاصه سخنرانی آقای
محسن زین‌العابدینی در
همایش ماهانه

انجمن کتابداری
و اطلاع‌رسانی ایران
(۲۳۸۱/۲/۲۵) تالار
اجتماعات

آموخته است، به کار اندازد و متولی چنین دوره‌هایی باشد؛ با همت و تلاشی جدی ولی بدون تعصب به مدیران و مسئولان و برنامه‌ریزان آموزشی نشان دهد که مدت‌هاست نیازهای اطلاعاتی جدیدی در جامعه دانشگاهی کشور مطرح شده که بی‌توجهی به آنها لطمه‌های جدی به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان و از همه مهمتر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی وارد می‌کند.

*****

دانشکده علوم تربیتی
دانشگاه تهران

۵

عناصر ابر داده‌ای در منابع اینترنتی فارسی و نبود موتور جستجو به زبان فارسی در اینترنت است.

به منظور فهرست‌نویسی منابع اینترنتی، دستنامه‌ای حاوی قواعد و اصول فهرست‌نویسی این منابع برای زبان فارسی تهیه شده است. در تهیه دستنامه از قواعد فهرست‌نویسی انگلو امریکن، که در طرح‌های فهرست‌نویسی منابع اینترنتی و الکترونیکی کار گرفته شده، اصول و قواعد فهرست‌نویسی منابع فارسی و نمونه‌های منابع اینترنتی فهرست‌نویسی شده، استفاده شده است. همچنین برای ورود کامپیوتری اطلاعات منابع اینترنتی فارسی کاربرگه‌ای طراحی شده است. این کاربرگه بر اساس فیله‌های اطلاعاتی موجود در منابع اینترنتی، دستورالعمل‌های دستنامه، نمونه‌های مورد استفاده در طرح‌هایی چون اینترکت،

ایجاد و گسترش اینترنت تأثیر شگرفی در زندگی انسان‌ها به ویژه در زندگی علمی و فرهنگی آنها داشته است. این پدیده علیرغم مزایای فراوان، مشکلاتی نیز با خود به همراه داشته است. در این پژوهش دشواری‌های جستجو و بازیابی اطلاعات در اینترنت مورد بررسی قرار گرفته و به ریشه‌یابی و جستجوی دلایل به وجود آمدن آنها پرداخته شده است. بخش عمده‌ای از تحقیق به بررسی تحلیلی موضوع اختصاص دارد که طی آن انواع روش‌های سازماندهی اطلاعات منابع اینترنتی و رویکردهای جدید مرتبط با آن نظیر ابر داده و قالب‌های متفاوت آن، مورد تحلیل قرار گرفته و مزایا و معایب هر یک بیان شده است. دو روش عمده سازماندهی اطلاعات اینترنت یعنی روش ابر داده‌ای و فهرست‌نویسی منابع اینترنتی معرفی شده‌اند و تناسب و عدم تناسب آنها برای سازماندهی منابع اینترنتی فارسی مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج ارزیابی‌ها حاکی از مناسب بودن روش کلاسیک سازماندهی اطلاعات یعنی ایجاد پیشینه‌های کتابشناختی برای این منابع از طریق فهرست‌نویسی است. عمده‌ترین دلیل این انتخاب عدم کارگیری

رهنمودهای ایجاد مارک و فیله‌های اطلاعاتی در راهنمای نرم‌افزار مارک‌آیت تنظیم شده است. در پایان نیز چندین منبع اینترنتی

فارسی بر اساس معیارهای انتخاب نمونه‌ها، انتخاب و فهرست‌نویسی شده‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بازیابی اطلاعات در اینترنت با مشکلاتی روبروست که معلول روش‌های سازماندهی اطلاعات در اینترنت است. این مشکلات در مورد منابع فارسی به مراتب بیشتر است زیرا در طراحی این منابع به معیارهای ابر داده‌ای توجه نشده و از سوی دیگر موتورهای جستجوی موجود نیز قادر به نمایه کردن و بازیابی منابع با رسم الخط فارسی نیستند. بنابراین متناسب با وضعیت فعلی بهترین روش سازماندهی و دسترس‌پذیر ساختن منابع اینترنتی فارسی، فهرست‌نویسی این منابع است.

رده‌بندی منابع اینترنتی:

راهکارهای بازیابی اطلاعات با استفاده از طرح‌های رده‌بندی

(۱۳۸۱/۲/۲۵)

خلاصه سخنرانی افشین موسوی چلک

*****

دارای يك موضوع خاص هستند در کنار هم قرار گیرند و دستیابی به مدارك مورد نیاز، با علم به

اینکه در کدام قسمت رده‌بندی شوند امکان داشته باشد. رده‌بندی به‌طور عام به "سازماندهی علوم با نظمی روش‌مند" تعریف شده است و به عنوان اساسی‌ترین فعالیت فکر انسانی تلقی می‌شود. آنچه در این سخنرانی به آن پرداخته شده این است که آیا امکان دارد بتوان منابع اینترنتی را رده‌بندی کرد، آیا امکان بازیابی منابع اینترنتی با استفاده از طرح‌های رده‌بندی از قبیل *UDC*، *LC*، *DDC* و *NLM* وجود دارد و آیا کتابداران به فکر طراحی پایگاهی با استفاده از این ابزارها افتاده‌اند یا خیر؟ در این تحقیق سعی شده به پاسخ‌های مطرح شده در بالا جواب داده شود و پایگاه‌هایی که در اینترنت امکان بازیابی منابع را با استفاده از طرح‌های رده‌بندی مهیا کرده‌اند معرفی شده و برای هر طرح يك نمونه ذکر شده است. در پایان به تطبیق موضوعات موجود با طرح‌های رده‌بندی دیویی و کنگره پرداخته شده و موضوع‌های مورد مقایسه در راهنماهای *YAHOO* و *LOOKSMART* قرار گرفتند.

*****

رشد فناوری اطلاعات باعث شد که شکل منابع اطلاعاتی تغییر یابد. منابع اینترنتی نیز در راستای این رشد فناوری به‌وجود آمدند و گسترش پیدا کردند. امروزه وجود میلیون‌ها صفحه اینترنتی نشان‌دهنده رشد فزاینده و گرایش به این نوع منابع است، اما آنچه علاوه بر تولید اطلاعات اهمیت دارد، امکان بازیابی آنها است،

برای بازیابی منابع اینترنتی دو راهکار اندیشیده شده است: اولین آن استفاده از موتورهای جستجو و دومین روش استفاده از راهنمای دایرکتوری است.

بازیابی از موتورهای جستجویی که از نمایه‌سازی خودکار استفاده می‌کنند دارای مشکلاتی از قبیل عدم کنترل واژگان، پایین بودن، مانعیت و ریزش کادب فراوان است، اما استفاده از دایرکتوری که به طبقه‌بندی دانش موجود در اینترنت می‌پردازد و توسط نیروی انسانی انجام می‌گیرد، مشکلات کمتری را نسبت به موتورهای جستجو در بر دارد، اما بزرگترین اشکال دایرکتوری‌ها در این است که طبقه‌بندی موضوعی در آن هیچ مبنای علمی و منطقی ندارد و سلیقه‌ای انجام می‌شود. طرح‌های رده‌بندی که یکی از روش‌های طبقه‌بندی موضوعی دانش است برعکس دایرکتوری‌ها، مبنای علمی و منطقی دارند. هدف از رده‌بندی این است که مدارکی که

گزارشی از:

۷

«دومین جلسه همایش‌های ماهانه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران»

ذکر اسامی این نشریات و روند انتشارشان در سال‌های گذشته و اخیر پرداخت. توزیع و کاغذ نامناسب و مقالات ضعیف از عمده‌ترین مشکلات این نشریات برشمرده شدند. همچنین عدم ارائه مطالب در شکل‌های دیگر از قبیل

دومین جلسه همایش‌های ماهانه انجمن با شرکت بیش از ۱۵۰ نفر از کتابداران و اطلاع‌رسانان ایرانی در تالار اجتماعات دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران «کوثر» برگزار شد.

خلاصه سخنرانی‌ها، چکیده پایان‌نامه‌ها، عملکرد آمار کتابخانه‌ها، گزارش سفر و مأموریت، مقالات ترجمه شده از دیگر مشکلات این نشریات هستند. در آخر چند پیشنهاد برای بهبود کیفیت نشریات ارائه شد که به تعدادی از آنها در ذیل اشاره می‌شود:

برنامه در ساعت ۱۶:۳۰ با تلاوت آیاتی از قرآن مجید شروع شد. پس از آن دکتر رحمت‌الله فتاحی رئیس انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ضمن خیرمقدم، از کسانی که با ایرادگیری‌های

۱. انتشار نشریاتی در مورد شاخه‌های تخصصی کتابداری مثل مراجع و کتابخانه‌های دانشگاهی؛

۲. اختصاص مطالب هر شماره نشریه به موضوعی خاص؛

۳. افتتاح مرکزی که اشتراک نشریات خوب کتابداری جهان را داشته باشد؛

۴. مدیران مسئول و سردبیران نشریات دوره‌های کوتاه مدت نشر را بگذرانند و...

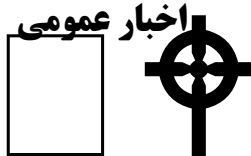
سومین سخنرانی تحت عنوان «مسائل و مشکلات نشر کتاب‌های مرجع» توسط آقای داود موسایی از نشر فرهنگ معاصر ایراد شد. که مشکلات این حرفه را با توجه به تجربیات خود مطرح کرد و سپس سخنرانی «مسائل نشر کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، دیدگاهی از یک ناشر - کتابدار» توسط آقای حمید محسنی ایراد شد. در ساعت ۱۸ شرکت‌کنندگان استراحت کوتاهی داشتند و پس از آن از ساعت ۱۸:۳۰ به بعد میزگردی با حضور سردبیران و ناشران حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی تشکیل شد و آنها به ایراد

ناجای به تضعیف روحیه انجمن می‌پردازند انتقاد کرد و نیز به وضعیت نشر کتاب در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی اشاره کرد. سپس آقای دکتر نورالله مرادی سخنرانی خود را تحت عنوان «کتاب‌های منتشر شده در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در سال‌های گذشته» ایراد کرد. وی آغاز انتشار متون کتابداری را گذشته از دو سه عنوان، از نیمه دوم دهه چهل و پس از تأسیس انجمن کتابداران ایران و گروه کتابداری دانشگاه تهران می‌داند. او سیر انتشار متون کتابداری را در طی این سال‌ها طبق آمار و جدول‌بندی و ذکر درصد ارائه نمود و احتیاج مبرم این متون را به ویراستاری دقیق‌تر و رعایت ضوابط کتابداری مثل تهیه اعلام، نمایه... متذکر شد. بیشترین سهم آثار مرتبط با خدمات فنی پس از انقلاب، به رده‌بندی تعلق دارد. در پایان وی اظهار داشت در مقایسه با تعداد کل کتاب‌های چاپ شده در سال ۱۳۸۰، ۵۴ عنوان مربوط به کتابداری است که انتظار می‌رود این تعداد افزایش یابد. و در نهایت باید فکری اساسی برای تحول در نظام آموزشی این رشته اندیشیده شود.

سخنران دوم سرکار خانم شیفته سلطانی، سخنانی تحت عنوان «نشریات ادواری منتشر شده در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در سال‌های گذشته» ایراد کرد. وی ابتدا به تعریف نشریه، تشریح وضعیت نشر مجلات کتابداری

دیدگاه‌های خود در حوزه مذکور پرداختند.
شرکت‌کنندگان در میزگرد عبارت بودند از:

۱. دکتر عباس حرّی سردبیر فصلنامه کتاب؛
۲. دکتر رحمتا... فتاحی سردبیر تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی که از طرف دکتر

اخبار کتابداری شیراز و اصفهان

* در تاریخ ۲۶ دی ماه سال هشتاد
شمسی، کرامت رعنا حسینی در سن شصت و
چهارسالگی در شیراز درگذشت.

وی در حوزه فهرست کتاب‌های فارسی اثر
درخور فهرست کتاب‌های چاپی فارسی (ذیل
فهرست مشار) را در سال ۱۳۴۹ در سلسله
انتشارات انجمن کتاب طبع کرد، و از باب
شناخت نسخ خطی و تازه‌یاب مقالات ارجمندی
را در مجله‌های راهنمای کتاب، یغما و آینده
به رشته تحریر درآورد. مدتی سردبیر مجله
وزین و نام‌آور جاویدان خرد بود و در اواخر
عمر تحفة‌المحبیین را با همکاری و نظارت ایرج
افشار و محمدتقی دانش‌پژوه به نشر آورد.

* در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۱۴، پرفسور
اولریخ مارزلف در جمع دانشجویان گروه
کتابداری دانشگاه اصفهان سخنانی تحت
عنوان «تاریخ چاپ سریبی کتاب‌های فارسی در
ایران» ایراد کرد که با استقبال دانشجویان
همراه بود.

دکتر احمد شعبانی

*****

محمدحسین دیانی سردبیر مجله کتابداری
استان قدس رضوی نیز جوابگو بودند؛
۳. دکتر فریبرز خسروی سردبیر فعلی فصلنامه
کتاب و مدیر کمیته انتشارات انجمن کتابداری
و اطلاع‌رسانی؛ ۴. دکتر حسین غریبی سردبیر
نشریه علوم اطلاع‌رسانی مرکز اطلاعات و
مدارک علمی ایران؛ ۵. دکتر قاسم صافی
سردبیر نشریه کتابداری دانشگاه تهران؛ ۶.
مهندس سیدمهدی تقوی مدیر مسئول
پژوهشنامه اطلاع‌رسانی؛ ۷. ابراهیم اسدی
مدیر مسئول پیام کتابخانه؛ ۸. حجتا...
سلیمانی سردبیر نشریه کتابخانه مرکزی و
مرکز اسناد دانشگاه علوم پزشکی تهران؛ ۹.
نادر مطلب‌کاشانی سردبیر پیام بهارستان؛ ۱۰.
حمید محسنی از نشر کتابدار؛ ۱۱. ابوالفضل
هاشمی، از نشر دبیزش؛ ۱۲. داریوش مطلبی
از نشر اندیشه فرزندانگان و مهرداد نیکنام
نشریه کرانه و تنها ناشر خصوصی در
نشریات این حوزه.

ابتدا آقای حافظیان رضوی، ضمن
خیرمقدم و تبریک تولد حضرت ختمی مرتبت
محمد (ص) به پیشنهاد برپایی نمایشگاهی از
انتشارات کتابداری در کنار چنین همایش‌هایی
کردند. پس از بیان سخنانی کوتاه، جلسه پاسخ
به پرسش‌های حاضران برگزار شد.

در انتها از آقای عبدالحسین آذرنگ و آقای
محمدی از نشر چاپار، که عدم حضورشان
بسیار محسوس بود، یاد شد و اظهار امیدواری
شد که همایش‌های بعدی شاهد حضور
همه‌جانبه تمامی کتابداران در راه کمک به
اعتلای اهداف انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی
باشد.

به کتابخانه احمد آرام
کتابخانه ملی اهدا شد.

*

در مراسمی که در روز ۸۱/۳/۷ با حضور عده‌ای از فرهیختگان فرهنگی برگزار شد کتابخانه مرحوم «احمد آرام» به کتابخانه ملی

راه اندازی بانک اطلاعاتی آسیب‌های اجتماعی

دکتر معتمدی، مدیر کل آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور، گفت: به منظور ساماندهی و علمی کردن آمار و اطلاعات مربوط به آسیب‌های اجتماعی، امسال بانک اطلاعاتی آسیب‌های اجتماعی راه‌اندازی می‌شود. وی تصریح کرد: این بانک اطلاعاتی به صورت تخصصی همه آمارهای مربوط به آسیب‌های اجتماعی را در یک مجموعه جمع‌آوری کرده و در اختیار مراجع ذی‌صلاح و محققان قرار خواهد داد.

*****

اهدا شد. این شخصیت فرزانه در طی حیات پرپار خود بیش از ۱۷۰ کتاب را از زبان‌های گوناگون به فارسی ترجمه کرد و نقش مهمی در احیای تفکر علمی در کشور ایفا نمود. این دانشمند پرتلاش به طور میانگین هر ۶ ماه یک کتاب ترجمه کرده است و معنای این سخن آن است که او از لحظات عمر گرانقدر خویش بیشترین استفاده را برده است. سفر سال ۱۳۵۹ او به آمریکا مصادف با مرگ فرزندش در آن دیار بود. او اصل کتاب (راهنمای پزشکی خانواده) را در خانه پسر دندانشکش در آمریکا دید و گفت: «من به جای گریه کردن که هیچ سودی برای فرزندم ندارد، این کتاب را به یاد او و برای شادی روح او ترجمه می‌کنم» و چنین کرد.

او معتقد بود که باید از نعمت‌هایی که خداوند به انسان ارزانی داشته، انفا کرد و علم و دانش خودش را جزو این نعمات می‌شمرد، لذا برای بسیاری از آثارش حق تألیف و حق ترجمه نگرفت. روانش شاد و راهش پر رهرو باد.

همکاری ایران و تاجیکستان

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران بر اساس یک تفاهم‌نامه، تاجیکستان را برای گسترش فرهنگ نشر، کتاب و کتابخوانی یاری می‌دهد. انتشار کتاب‌های مشترک، همکاری در چاپ دایرةالمعارف تاجیکستان و کتاب‌های تاریخ خلق تاجیکستان، انتشار مطالب انجمن پنجم فارسی‌زبانان جهان و مبادله کتاب بین دو کشور از جمله موارد مورد توافق در تفاهم‌نامه میان دو کشور است.

*****

همایش اینترنت و کاربرد آن در کتابخانه‌ها

سومین همایش سراسری کتابداری و اطلاع‌رسانی تحت عنوان «اینترنت و کاربرد آن در کتابخانه‌ها» با حضور استادان و دانشجویان گروه کتابداری، کارمندان کتابخانه ملی و کتابخانه‌های وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها روز ۲۵ اردیبهشت از ساعت ۹-۱۶:۳۰ در آمفی‌تئاتر شماره ۱ دانشگاه الزهرا (س) برگزار شد.

*****

بانک اطلاعات زنان فرهنگی راه اندازی می‌شود

مشاور وزیر آموزش و پرورش در امور زنان اعلام کرد: «بانک اطلاعات زنان فرهنگی راه اندازی می‌شود». فاطمه تندگویان، هدف از

خارج از توان مطالعاتی اعضای هیأت علمی شده است و یافتن نتایج پژوهش‌های گوناگون نیازمند کاوش لحظه به لحظه منابع مختلف اطلاعاتی است.

تشکیل این بانک اطلاعاتی را شناسایی زنان توانمند و شایسته وزارت آموزش و پرورش و ایجاد زمینه ارتقاء و بهره‌مندی مناسب عنوان کرد. وی افزود: «این طرح با همکاری مرکز مشارکت امور زنان نهاد ریاست جمهوری و سازمان مدیریت صنعتی در دست انجام است». مدیر کل دفتر امور زنان تأکید کرد: «بانک اطلاعات زنان سرپرست خانوار، زنان شاغل حوزه ستادی، مدیران آموزشی و زنان شاهد و ایثارگر فرهنگی از جمله بخش‌های این بانک اطلاعات هستند».

*****

ب. فشار به خاطر پژوهش بیشتر و ارائه مقالات پژوهشی در کمترین زمان در طول حیات علمی. بادر نظر گرفتن این که هر چه سطح اطلاعات و دانش افراد یک جامعه بیشتر شود، توانایی‌های آنها برای کار، تولید و ابداع نیز افزایش می‌یابد و نیز غنی‌سازی منابع الکترونیکی و رفع نیازهای اطلاعاتی جامعه دانشگاهی، معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با همکاری کتابخانه مرکزی دانشگاه، مبادرت به تهیه بانک‌های اطلاعاتی مجلات لاتین پزشکی اعم از علوم پایه و بالینی کرده است. این بانک‌ها که دارای امکانات متن کامل مقالات (متن و تصویر) Full text-Full Image هستند، عبارتند از:

اوید OVID / سیلور پلاتر Silver Platter / پروکوئیست Proquest / الزویر Elsevier /
اچ‌اچ‌اس HHS که هر یک دارای عناوین متعددی از معتبرترین مجلات حوزه علوم پزشکی و رشته‌های وابسته مانند دندانپزشکی، پرستاری، مامایی، زیست‌شناسی و نظایر آن است.

از آنجایی که اطلاعات تنها در مرحله استفاده است که معنی می‌یابد، با برنامه‌ریزی در کتابخانه مرکزی دانشگاه از بهمن ماه ۱۳۸۰ تاکنون، هر هفته یک روز کارگاه‌های آموزشی آشنایی با این بانک‌های اطلاعاتی برای اعضای هیأت علمی برگزار می‌شود. تاکنون بالغ بر ۶۰ نفر آموزش دیده‌اند که در پایان هر دوره یک گواهینامه نیز به آنان ارائه می‌شود. نکته حائز اهمیت در برگزاری

این کارگاه‌ها، همکاری علمی مؤثر چهار نفر از کتابداران دانشگاه در تدریس شیوه‌های جستجو در این بانک‌های اطلاعاتی است که این امر به ایجاد نوعی اطمینان و اعتماد به نفس در کتابداران دانشگاه نسبت به حرفه خود کمک می‌کند و از طرف دیگر تصویر روشنی از مهارت‌ها و قابلیت‌های آموزشی این گروه به مسئولان و اعضای هیأت علمی دانشگاه ارائه می‌دهد. نظر به استقبال فراوان، فرار است این کارگاه‌ها برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه مانند دستیاران تخصصی و مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا نیز برگزار گردد.

برگزاری
کارگاه‌های آموزشی
هفگی برای اعضای
هیأت علمی: کارگاه
آموزش نحوه استفاده از
بانک‌های اطلاعاتی مجلات
علمی از طریق وب
دانشگاه علوم پزشکی
مشهد، کتابخانه مرکزی:

در دانش اطلاعات سانی تحولات بزرگی رخ داده است و بی‌تردید استفاده از فناوری شبکه‌های رایانه‌ای بویژه شبکه جهانی اینترنت تأثیر زیادی بر آن گذاشته است. در واقع اینترنت به‌طور گسترده‌ای در حال نفوذ به مراکز دانشگاهی کشور ماست و جامعه دانشگاهی امروز آن را به عنوان بستر مناسبی برای انتقال و تبادل اطلاعات علمی و پژوهشی شناخته است. در حال حاضر برای انجام پژوهش، دو مسئله اساسی پیش روی استادان دانشگاه‌های کشور قرار دارد:

الف. انفجار اطلاعات: بدین معنا که رقم چاپ و انتشار انفجار آمیز مقالات و منابع علمی

*****

بهره‌گیری از تمامی افراد توانمند در امور پژوهشی به توسعه و تحقیق در جهت ارتقا و بهره‌وری بیشتر کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی بپردازد. لذا برای تحقق این مهم در نظر است از توانمندی‌های علمی و فکری دانشجویان تحصیلات تکمیلی نیز بهره‌گیری شود. این‌نامه حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی که در ارتباط با کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی است به شرح زیر تدوین شده است:

انتشار یکی از کهن‌ترین تفاسیر قرآن

تفسیر سوره‌آبادی، یکی از کهن‌ترین تفاسیر قرآن مجید، اثر ابوبکر عتیق نیشابوری متعلق به قرن پنجم در پنج جلد منتشر شد. این تفسیر شامل ترجمه همه سوره‌های قرآن، شان نزول و محل نزول آیات، عدد آیات، حروف سوره، فضیلت آیات و تفسیر آنها است که بیشتر بر اساس روایاتی که از عبدالله بن عباس، پسر عم پیغمبر (ص) به نویسنده رسیده، تألیف شده است.

ماده ۱. به منظور تشویق و پشتیبانی از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی که درباره کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز استان قدس رضوی است، اقدامات ذیل صورت می‌گیرد:

الف. مبلغی به عنوان کمک هزینه تهیه و تدوین پایان‌نامه به تناسب سطح و محتوای آنها پرداخت می‌شود.

علی‌اکبر سعیدی سیرجانی پس از سال‌ها تلاش تصحیحی انتقادی از تفسیر سوره‌آبادی بر اساس ده نسخه خطی معتبر فراهم آورده که توسط نشر نو به بازار آمده است. اهمیت تفسیر سوره‌آبادی در درجه اول نثر روان و لطیف آن است که از بهترین نمونه‌های نثر ساده و روشن و شیوایی

ب. در حال حاضر، حداکثر مبلغ برای پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی تا سقف دو میلیون ریال خواهد بود.

بازمانده از قرن پنجم هجری است. این تفسیر مشتمل بر لغات و اصطلاحات و صورت‌های خاصی از کلمات است که دامنه اطلاعات خواننده را نسبت به زبان فارسی رایج در قرن پنجم می‌افزاید. جلد پنجم این مجموعه، به اختلاف نسخه‌ها اختصاص دارد.

تبصره ۱. در موارد خاص به تشخیص شورای پژوهش و انتشارات سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی به مبلغ فوق اضافه خواهد شد.

*****

تبصره ۲. در صورت تأیید موضوع پایان‌نامه، قرارداد پژوهشی با دانشجو منعقد می‌شود.

تبصره ۳. پرداخت مبلغ تعیین شده پس از دفاع و ارسال یک نسخه از پایان‌نامه به سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی قابل پرداخت خواهد بود.

این‌نامه حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی مرتبط با کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی

ماده ۲. وظیفه بررسی کیفی پایان‌نامه‌های پیشنهادی به عهده شورای پژوهش و انتشارات سازمان خواهد بود.

مدیریت سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی سعی دارد با

مادة ۳. این شورا وظایف و اختیارات زیر را به عهده دارد:

الف. تطبیق موضوع‌های پیشنهادی با اولویت‌های اعلام شده توسط شورای مذکور؛

ب. نظارت بر پایان‌نامه‌ها از جهت روش (متدولوژی) براساس گزارش‌های مکتوب دانشجوی طرف قرارداد و تأیید استاد راهنمای وی؛

دیده به جهان گشود و پس از تحصیل در حوزه و دانشگاه در دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد به تدریس مشغول شد. ریاست دانشکده ال‌هیات، ریاست کتابخانه مرکزی استان قدس رضوی و عضویت در هیأت مدیره بنیاد پژوهش‌های اسلامی استان قدس رضوی از جمله سمت‌های این شخصیت علمی بود. مرحوم مدیرشانه‌چی در دوره زندگانی خود آثار بسیاری در زمینه‌های مذهبی و اجتماعی به رشته تحریر درآورد. مراسم تشییع پیکر این استاد فرزانه در تاریخ چهارشنبه ۱۳۸۱/۲/۲۵ در مشهد برگزار شد.

ج. پیش‌بینی نحوه استفاده از نتایج پژوهش‌ها.

*****

مادة ۴. تعداد پایان‌نامه‌های مورد حمایت در هر سال توسط شورای پژوهش و انتشارات و براساس اعتبار پیش‌بینی شده تعیین می‌گردد.

*

مادة ۵. لازم است نام سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی در

صفحه عنوان پایان‌نامه‌های مورد حمایت درج شود.

مادة ۶. این آیین‌نامه در شش ماده و سه تبصره در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۱۰ به تأیید هیأت مدیره سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد استان قدس رضوی رسیده و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

*****

درگذشت استاد
کاظم مدیرشانه‌چی

استاد کاظم مدیرشانه‌چی از شخصیت‌های برجسته حوزه و دانشگاه بر اثر سکته قلبی در سن ۷۵ سالگی دارفانی را وداع کرد. مرحوم استاد مدیرشانه‌چی در سال ۱۳۰۶ در مشهد

تأمین منابع علمی دانشگاه‌ها هستند، از روند کند انتخاب، تهیه و دسترس‌پذیر کردن پایگاه‌های مقالات علمی گله‌مند بودند. لازم به ذکر است در این همایش، پیشنهادهایی نیز برای رفع مشکلات و موانع موجود ارائه شد.

تأسیس کتابخانه دیداری - شنیداری

*****

نخستین کتابخانه دیداری - شنیداری در کشور با هدف دسترسی آسان علاقه‌مندان به مواد دیداری - شنیداری، از اول تیرماه در مؤسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی نمایه‌گشایش خواهد یافت. به گزارش روابط عمومی دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، در حال حاضر کتابخانه دیداری - شنیداری نمایه با بیش از ۲۰۰۰ عنوان لوح فشرده و نوار ویدئویی در زمینه‌های علوم قرآنی، اسلامی، علمی، فرهنگی، آموزشی و فیلم سینمایی آغاز به کار کرده است. این کتابخانه به عنوان الگویی در مجموعه‌سازی این مواد در نظر گرفته شده است که پس از این چنین مجموعه‌هایی در سطح کتابخانه‌های عمومی مرکزی سراسر کشور ایجاد خواهند شد.

... گنجانیدن بودجه‌ای برای کتاب در میان مزایای غیر نقدی کارکنان، حتی اگر بخش کوچکی از کل رقم مزایا را به خود اختصاص دهد، در جهت اعتلای فرهنگ کشور گامی بس مفید خواهد بود.

*****

هر کارفرمایی سبدی به این مبلغ، با مدنظر قرار دادن وضعیت شغلی و فردی کارکنان خود، تعریف کند که شامل اقلامی مانند مواد غذایی و پوشاک باشد.

کتاب و سایر کالاهای فرهنگی - هنری نیز باید در این سبد جای داده شود، زیرا که رفاه اجتماعی مطمح نظر این بند، تنها می‌تواند با ارتقای همزمان سطح فرهنگ فانوار تحقق یابد.

«گفت‌وگو با فریده خلعتبری»،
کتاب هفته، شماره ۶۶، (۱۸ خرداد ۱۳۸۱)، ص ۱۲.

نخستین همایش شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین اطلاعات علمی دانشگاه

امروزه دسترسی به اطلاعات مورد نیاز برای انجام تحقیق و پیشبرد تدریس امری پیچیده و پر هزینه است. فراهم کردن شرایط لازم برای دسترسی کلیه پژوهشگران و استادان در سراسر ایران، به خصوص در دانشگاه‌ها به اطلاعات علمی و برداشتن موانعی از قبیل کمبود بودجه، نبود نیروی متخصص در کتابخانه‌ها و فاصله‌های جغرافیایی سبب تشکیل شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین اطلاعات علمی دانشگاه‌ها شد. اولین همایش شورا در تاریخ ۱۳۸۱/۳/۱

برگزار شد. اکثر سخنرانان که در حقیقت اعضای شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی

الکترونیکی زیر جانشین مکاتبه‌های عادی و نمایر شده است. از این طریق اعضا می‌توانند پیام خود را برای همه ارسال دارند. نظرات و دیدگاه‌ها در رابطه با اتحادیه، از طریق این نشانی می‌تواند مطرح شود:
neulib@ferdowsi.um.ac.ir

از آنجایی که هنوز همه اعضا از امکانات شبکه و پست الکترونیکی فعال برخوردار نیستند، تا حدودی از مکاتبه و نمایر نیز استفاده می‌شود.

۲) صفحه خانگی: به منظور اطلاع‌رسانی مستمر و دائمی با صرف کمترین هزینه و زمان صفحه خانگی الکترونیکی این اتحادیه طراحی شد. نشانی این سایت به شرح زیر است:

<http://neulib.um.ac.ir>

اطلاعات دریافت شده در مورد اتحادیه

اطلاعات علمی کشور و شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین اطلاعات علمی دانشگاهی و نیز اتحادیه دانشگاه‌های شمال و شمال سر در این سایت قرار گرفت. این سایت دو هدف عمده را دنبال می‌کند:

الف. اطلاع‌رسانی در رابطه با اتحادیه شامل هدف، صورتجلسه‌ها و اطلاعات مربوط به اعضا؛

مشارکت در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، گردآوری و تهیه منابع و ارائه خدمات یکی از چالش‌های عصر اطلاعات و ارتباطات است. این نوع همکاری و همیاری می‌تواند مقابله‌ای با کمبود بودجه، کاهش کتابدار، افزایش استفاده‌کنندگان و پاسخگویی به نیازهای متنوع و پراکنده آنان باشد.

اتحادیه اطلاعات علمی دانشگاه‌ها در راستای چنین نیازی به وجود آمده است. به منظور سهیم بودن تمام دانشگاه‌ها در تمام نقاط کشور در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی، اتحادیه‌های فرعی منطقه‌ای، به عنوان زیر مجموعه اتحادیه اطلاعات علمی دانشگاه‌ها، تشکیل شد. اتحادیه دانشگاه‌های شمال و شمال سر کشور یکی از این تشکلهاست که ۸ دانشگاه مازندران، گلستان، سیستان و بلوچستان، فردوسی مشهد، سمنان، شاهرود، بیرجند و سبزوار اعضای آن هستند. دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان رابط این کتابخانه‌ها و اتحادیه مادر تعیین شد. اطلاع‌رسانی فعالیت‌های اتحادیه اصلی و شورای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی تأمین اطلاعات علمی، که در درون اتحادیه اصلی شکل گرفته، و نیز انتقال اطلاعات و نظرات اعضا به آن اتحادیه از دیگر وظایف دانشگاه فردوسی مشهد است. در تسهیل روند اطلاع‌گیری و اطلاع‌دهی، از چند طریق اطلاع‌رسانی صورت می‌گیرد:

۱) گروه بحث الکترونیکی: این گروه با نشانی

*****

ب. اطلاع‌رسانی در مورد پایگاه‌های مورد نیاز دانشگاه‌ها که در این رابطه، با ایجاد پیوندهای لازم نه تنها پایگاه‌های مورد نیاز معرفی می‌شود بلکه دسترسی به اطلاعات بیشتر در اینترنت نیز

& معرفی کتاب ۱

روحانیت

آرزو تجلی

مقدور می‌شود. افزون بر آن ارزیابی‌های انجام شده در مورد پایگاه‌ها، بروشورهای اطلاعاتی و آموزشی نیز از طریق این سایت قابل دسترسی است. امید است با استفاده بهینه از فناوری نوین بتوان به اطلاع‌رسانی سریع و دقیق، صرفه‌جویی در زمان و گسترش دانش و مهارت حرفه‌ای پرداخت. نظرات انتقادی و پیشنهادهای همکاران محترم درباره طراحی و محتوای سایت، رهنمودهای لازم را برای رفع مشکلات آن فراهم می‌آورد.

قرن ۱۸؛

- خمسة نظامي به زبان فارسي متعلق به سال ۱۴۸۸ م؛

- ديوان امير علي شير نوایی متعلق به سال ۱۶۹۹ م؛

- نسیب‌نامه شاهان مغول؛

- انجیل به صورت پارشمن؛

- تورات؛

در بخش انتشارات قزاقستان:

- نقشه و اطلس جغرافیایی؛

- مجموعه اشعار آباي (Abai) شاعر معروف

قزاقستان؛

کتاب روحانیت توسط رزا بردی گالیه‌وا رئیس کتابخانه ملی جمهوری قزاقستان (NLRK) تألیف شده است. این کتاب به مناسبت نودمین سالگرد تأسیس کتابخانه ملی قزاقستان و با حمایت عالی مؤسسه مدیریت شبکه‌های الکترونیکی قزاقستان موسوم به KEGOC در سال ۲۰۰۰ م منتشر شده و در برگزیده اطلاعاتی درباره مجموعه این کتابخانه است. نکته قابل توجه در این کتاب تصاویر ارزنده‌ای است که از نمونه‌های منحصر به فرد موجود در مجموعه کتابخانه همراه با توضیحاتی در معرفی این آثار ارائه شده است.

مطالعه کتاب مذکور خواننده را از غنای مجموعه کتابخانه ملی قزاقستان آگاه می‌سازد. برخی از آثار ارزشمند موجود در این کتابخانه که در کتاب مذکور معرفی شده‌اند عبارتند از:

در بخش نسخه‌های خطی:

- دو نسخه قرآن دستنویس متعلق به قرن‌های ۱۲ و ۱۸ م. که از آرامگاه شیخ احمد یسوعی به کتابخانه ملی منتقل شده و هر دو اثر دارای خط زیبا، تذهیب و رنگ‌آمیزی است؛

- شاهنامه فردوسی به زبان ترکی متعلق

به

- مجموعه روزنامه قزاق متعلق به سال
۱۹۱۷؛

& معرفی کتاب ۲

- نخستین آثار چاپ شده در جمهوری
قزاقستان از سال ۱۸۰۶ م.

المصادر العربية والمعربه

احسان مهدي زاده

همچنین از بخش های «آثار ترکی و سایر
زبان های شرقی»، «آثار زبان روسی و آثار به
زبان سیریلیک (موسوم به کلیسای اسلوانیک و
بخش «آثار جهانگردان و پژوهشگران آسیای
میانه و قزاقستان»، نیز نمونه های ارزنده ای
معرفی شده است.

*****

برجسته به اهمیت منبع
مرجع، شناساندن
مراجع عربی و چگونگی
بهره گیری و استفاده از
آنها پرداخته است.

کتاب المصادر العربية والمعربه تألیف
محمدماهرحماد، توسط مؤسسه الرساله انتشار
یافته است. این کتاب در مجموع از ۱۰ فصل و
۳۳۵ صفحه تشکیل شده است و به طور
برجسته به اهمیت منبع مرجع، شناساندن
مراجع عربی و چگونگی بهره گیری و استفاده
از آنها پرداخته است. نگارنده در فصل اول در
ابتدا به طور عام به توصیف منابع مرجع
می پردازد و بعد تعریف و نقش خدمات مرجع و
اهمیت آن و مواردی از این دست مطرح
می شود. بخش پایانی این فصل به ویژگی های
ظاهری و ترکیب بندی مطالب کتب مرجع و
چگونگی استفاده از کتب مرجع پرداخته است.
فصل دوم به مراجع عمومی یا کلیات اختصاص
دارد و شامل:

۱. کتابشناسی های عمومی در دو دسته؛

۲. فهرستگان عمومی خطی؛

۳. فرهنگ عمومی؛ ۴. روزنامه نگاری و
کتابداری؛ ۵. دائرةالمعارف های عمومی و
فرهنگنامه های عمومی می شود. منابع مرجعی
در زمینه کتابداری ذکر شده است از قبیل:
تنظیم

المصادر العربية
و المعربه به طوز

المكتبة المدرسيه، المكتبات في الاسلام،
المكتبة المدرسيه: التصنيف العشري العربي و
الفهارسه الهجائيه و چند كتاب ديگر.

فصل سوم اختصاص به فلسفه و علم
النفس دارد. و كتاب هاي مربوط به اين فصل به
سه شاخه تقسيم شده است:

۱. مراجعي كه مربوط به تاريخ فلسفه
است؛

۲. مراجع فلسفه و روانشناسي؛

۳. كتاب هاي فلسفي كه به عربي ترجمه
شده است.

فصل چهارم اختصاص به اسلام دارد كه
مراجع مربوط به شاخه هاي همچون دين
اسلام، حديث و علوم حديثي، فقه و شريعت
اسلامي معرفي مي شود و هر کدام هم به زير
شاخه هاي تقسيم شده اند به طور مثال براي
بازيابي مراجع مربوط به تصوف بايد آن را در
شاخه فقه و شريعت اسلامي جستجو كرد.

معرفی نشریه

کتابداری و اطلاع‌رسانی: فصلنامه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

ظاهره مهاجرزاده

فصل پنجم به علوم اجتماعی، فصل ششم به زبان عربی و فصل هفتم به علوم نظری و کاربردی اختصاص دارد و فصل هشتم به شاخه‌هایی همچون علوم ریاضی، علوم طبیعی و طب می‌پردازد. در فصل نهم مراجع ادبی را مشاهده می‌کنیم و فصل دهم که آخرین فصل این کتاب است به تاریخ و جغرافیا اختصاص دارد. نگارنده ترکیب‌بندی معرفی مراجع را براساس رده‌بندی دهدهی دیوینی انجام داده است که در ابتدا به کلیات و در آخرین مرحله به تاریخ و جغرافیا پرداخته است. در معرفی یک کتاب مرجع ابتداء اطلاعات کتابشناسی را ارائه می‌دهد و در صورت ضرورت و مهم بودن مرجع به توصیف و طریقه استفاده از آن منبع اشاره می‌کند. در هر مبحث زمان نشر آثار اساسی قرار گرفته است. بیشترین منابع مرجع معرفی شده مربوط به دین، زبان، تاریخ و ادبیات عربی است.

*****

کتابداری متکی به ارزش‌ها و دانش دینی و ملی و اطلاع‌رسانی متکی به دانش‌ها و فن‌آوری‌های جدید فراهم آورد. انتشار این نشریه از پانیز سال ۱۳۷۶ آغاز شد و تاکنون ۱۴ شماره (تابستان ۱۳۸۰) از آن منتشر شده و شمارگان آن ۱۵۰۰ نسخه است. مجله کتابداری و اطلاع‌رسانی برای کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی، دانشگاه‌ها، شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور و اساتید کتابداری ارسال می‌شود، همچنین برای برخی از ناشران محترم نشریات که خواهان مبادله باشند نیز ارسال می‌شود. علاقه‌مندان به اشتراك آن می‌توانند درخواست خود را به نشانی: مشهد - حرم‌مطهر، کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی - ص. پ: ۱۷۷-۹۱۷۳۵ یا به پست الکترونیکی:

E-Mail: Libastan@ Imamreza. or. ir
ارسال کنند. جهت کسب هرگونه اطلاعات می‌توانید با شماره تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۱۱۱۵۴ یا نمابر ۰۸۴۵-۲۲۲۰ تماس حاصل فرمائید.

*****

امروزه اهمیت رشته کتابداری و نقش مؤثر کتابداران در امر اطلاع‌رسانی بر کسی پوشیده نیست. در گذشته شاید کتابداران را صرفاً نگهبانان کتاب می‌دانستند، اما با رشد و گسترش علوم و به دنبال آن رشد کتابخانه‌ها، کتابداران متعهد و دلسوز ثابت کردند که در واقع کتابدار پل ارتباطی بین اطلاعات و مردم است و به همین منظور باید اطلاعات خود را روزآمد نگهدارد تا سودمند واقع شود. از آنجا که محمل اصلی انتقال اطلاعات کتابخانه‌ها هستند و هر چه کتابخانه غنی‌تر و وسیع‌تر وظیفه کتابداران آن خطیرتر؛ کتابخانه مرکزی آستان قدس که قدمت آن بالغ بر چند قرن است، به منظور ارتقای سطح علمی کتابداران و انتقال یافته‌های علمی و انعکاس کوشش‌های آنان اقدام به انتشار نشریه‌ای با عنوان: «فصلنامه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی» کرد که از شماره دوم، عنوان آن به «کتابداری و اطلاع‌رسانی» تغییر یافت. به‌طور کلی گرایش این مجله، علمی - پژوهشی و کاربردی است و هیأت تحریریه آن از دو گروه تشکیل شده است: گروهی از آن را متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی به مفهوم امروزی و گروهی دیگر را عالمان و نسخه‌شناسان تشکیل داده‌اند. همکاری و همدلی و تنوع تخصص‌های جمع شده در هیأت تحریریه، می‌تواند زمینه مناسبی برای تلفیق

بلی بین مراجعه‌کننده و مجموعه کتابخانه نمی‌توان نادیده گرفت که همانا وظیفه او کمک و راهنمایی افراد در جهت دسترسی به کتاب یا نشریه و یا هر منبع و مأخذ اطلاعاتی دیگر است، اما وقتی دانشجو حتی به آلفبای کتابخانه نیز آشنا نیست کتابدار را هم در کمک به خود گمراه و سرگردان خواهد کرد. فی الواقع هیچ کس به اندازه خود دانشجو و یا هر مراجعه‌کننده دیگر نسبت به نیاز و خواسته اصلی اش اشراف کامل ندارد و اوست که باید کانال‌ها و راه‌های ارتباطی با مجموعه کتابخانه را پیدا کند و از طریق آن به راحتی و در زمان کمتر به اطلاعات مورد نیازش دست یابد.

متأسفانه ما شاهد آن هستیم که حتی برخی از دانشجویان در مرحله فارغ‌التحصیل شدن هنوز نحوه استفاده صحیح و علمی و عملی را از مجموعه کتابخانه نمی‌دانند. باید برای این سؤال‌ها پاسخ مناسب بیابیم که: چرا یک دانشجو روش استفاده درست از برگه‌دان را نمی‌داند؟ چرا او فر برگه‌دان عنوان، موضوع، نویسنده را و اینکه چگونه و چه وقت باید از هر کدام از آنها بهره گرفت؟ نمی‌فهمد چرا دانشجویان با نمایه (Index) مقالات و مجلات و یا فهرست موضوعی مقالات رشته خود و یا موضوع و سوژه تحقیق و پژوهش خود آشنایی ندارد؟ چرا در سطح جامعه دانشجویی هنوز عده‌ای فر لغتنامه و دائرةالمعارف را نمی‌دانند؟ چرا دانشجو حداقل در زمینه کاری و درسی‌اش، مجموعه‌ای از کتاب‌های مرجع را نمی‌شناسد؟ و چندین سؤال بی‌جواب دیگر که واقعاً باید برای آنها چاره‌ای جست. با این تفاسیل باید در جهت رفع این نقیصه راهکارهایی پیدا کرد تا از بروز چنین ضایعه اسفناکی که باعث بسته شدن نطفه سستی و خمودی در وجود دانشجو شده و او را از هر کد و کاوی باز خواهد داشت و بالطبع گریزان

کتابخانه مکانی است که در آن انبوهی از اطلاعات و دانستنی‌ها نگهداری می‌شود تا در صورت نیاز در اختیار خواهان و طالب آن قرار گیرد. کتابخانه جایی است که ما وقتی به بن بست مجهولات می‌رسیم، آنجا را بهترین مکان در جهت دستیابی به پاسخ سئوالات می‌دانیم. اما چگونگی استفاده از آن و لزوم بهره‌گیری مناسب و بهینه، با استفاده از حداقل زمان، مستلزم داشتن اطلاعات زمینه‌ای در رابطه با چگونگی دسترسی به اطلاعات و منابع موجود در آن است. بدیهی است داشتن یک صندوق پر از اشیاء قیمتی برای کسی که کلید آنرا در دسترس نداشته باشد هیچ ارزش و اهمیتی نخواهد داشت و قادر نیست از اشیای قیمتی آن بهره لازم را ببرد. برای شخصی هم که کلید و کانال ارتباطی با منابع و مواد کتابخانه را در دسترس ندارد بسیار مشکل و گاه غیرممکن است که بتواند به اطلاعات مورد نیازش از طریق منابع کتابخانه دسترسی پیدا کند.

متأسفانه در کشور ما به علت نبودن فرهنگ مطالعه و عادت نداشتن مردم به مطالعه ناشی از فقر فرهنگی، عامه مردم اصلاً با کتابخانه ناآشنا و

غریبه‌اند و جوان‌های ما هم با داشتن همین عادت غلط (فقر مطالعه) وارد دانشگاه شده‌اند وقتی آنها به اقتضای محیط آموزشی و لزوم بهره‌گیری از کتابخانه در جهت بالا بردن سطح آگاهی و معلومات خود به کتابخانه مراجعه می‌کنند در جستجو و ارتباط برقرار کردن با منابع مورد نظرشان ناکام می‌مانند و در این مورد خود را بدون دستمایه و اطلاعات حس می‌کنند. در آخرین مرحله هم چاره را در مددجویی از کتابدار می‌دانند تا از او در جهت تأمین خواسته‌هایشان و کسب منابع و مأخذ کمک بخواهند. البته نقش کتابدار را به عنوان

از کتابخانه خواهد کرد، جلوگیری کنیم.
راهکارهایی که در این ارتباط پیشنهاد می‌شود:

هنگام پژوهش و تحقیق و مطالعه به راحتی خواهد توانست در زمان کم، اطلاعات مفید و در خور توجه از منابع کتابخانه استخراج نماید. بدیهی است در چنین شکلی:

۱. وقت دانشجوی کمتر تلف می‌شود.

۲. اطلاعات مفید و نزدیکی نسبت به مورد تحقیق یا سوال خود خواهد یافت.

۳. تراکم دانشجوی و تجمع آنها در کتابخانه کاهش خواهد یافت و از سردرگمی او خواهد کاست.

۴. در مرحله تحقیق و پژوهش باعث خواهد شد که یک کار منسجم، مرتبط و اصولی از طرف محقق و پژوهشگر صورت پذیرد.

۵. کار کتابداران بخش امانت و مرجع سبک‌تر و راحت‌تر خواهد شد تا وقتشان را بر روی فعالیت‌های دیگر متمرکز کنند.

*****

۱. روش معقول آن است که در بدو ورود و شروع به تحصیل دانشجو او را با کتابخانه آشنا کنیم و در حد یک آشنایی کلی (نه تخصصی) به او این امکان را بدهیم که با روش‌های درست و صحیح بهره‌گیری از کتابخانه آشنا شده و آموزش لازم را ببیند. در کشورهای پیشرفته جهان حتی در سطح مدارس ابتدایی افراد با کتابخانه آشنا

می‌شوند و نحوه استفاده بهینه از آن آموزش می‌بینند. در سطح دانشگاه‌ها نیز چون دانشجو فراگیری‌اش صرفاً در کلاس درس و محضر استاد مربوطه‌اش نیست و مجبور است در زمینه تحصیلی خود ارتباط تنگاتنگ و نزدیکی با کتابخانه داشته باشد، بالطبع از ابتدا کتابخانه در نظر او اهمیت و ارزش خاصی پیدا می‌کند و مجبور است روش درست و صحیح استفاده از آن را بیاموزد. در نتیجه سیستم آموزشی نیز تدابیر لازم در این ارتباط را هم در نظر گرفته و اجرا کرده است. در ایران درس «آشنایی با کتابخانه» در بعضی دانشگاه‌ها و یا در برخی رشته‌ها به عنوان واحد اختیاری ارائه می‌شود و یا هنوز هم می‌شود، اما الزاماً این واحد باید به عنوان یک واحد مهم درسی در مجموعه واحدهای درسی دانشجویان گنجانده شود و در ترم اول یا دوم به دانشجو ارائه گردد.

۲. استادان و مدیران محترم گروه‌های آموزشی نیز باید در جهت شناساندن کتابخانه به دانشجویان پیش قدم شده، با گنجاندن ساعاتی در طول ترم، دانشجویان را به کتابخانه برده آنها را با مجموعه کتاب‌های درسی و غیر درسی مرتبط با رشته خودشان و نحوه تحقیق و پژوهش و ارائه گزارش با استفاده از منابع و مواد مختلف کتابخانه آموزش دهند.

هر چقدر دانشجو ارتباطش با کتابخانه و منابع آن گسترده‌تر شود، در فراگیری و افزایش معلومات خود موفق‌تر خواهد بود و نه تنها در گذراندن واحدهای درسی خود را توان‌تر خواهد دید بلکه به اطلاعات و دانستنی‌های جنبی درباره مسائل مختلف نیز دست پیدا خواهد کرد و در

نامه های رسیده * پاسخ به

جناب آقای جلال قربانی

با تشکر از علاقه مندی شما و ارسال نامه، انجمن می تواند در شهرستان ها شعبه داشته باشد، اما هنوز آیین نامه آن تعیین نشده است. در صورت تهیه آیین نامه، شرایط آن از طریق خبرنامه به اطلاع همگان خواهد رسید.

• لطفاً از تغییر نشانی خود ما را آگاه فرمایید.

روابط عمومی

آدرس وبسایت سازمان کتابخانه ها، موزه ها

*****

و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

www.aq

library.org

مؤسسه محترم اطلاع رسانی علیم

با تشکر از نامه شما، یک نسخه فرم عضویت در انجمن برای شما ارسال شد. در صورت عضویت، خبرنامه انجمن نیز که حاوی اخبار و اطلاعات لازم در مورد سئوالات شما است به صورت منظم برای شما ارسال خواهد شد.

روابط عمومی

***

**

*

